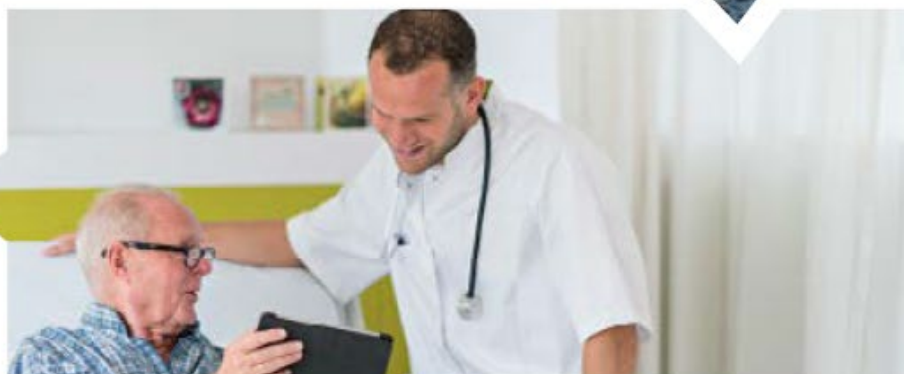

REGIO DEAL OOST-GRONINGEN

UITVOERINGS 2022 PROGRAMMA

november 2021

INHOUD

1	Vooraf	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Doelstelling Regio Deal Oost-Groningen	3
1.3	Actielijnen Regio Deal	4
1.4	Integrale aanpak	5
1.5	Uitvoeringsprogramma's	5
1.6	Uitgangspunten	5
1.7	Relatie met overige programma's.....	5
2	Governance en besluitvorming.....	6
2.1	Bestuurlijk overleg op de vier pijlers.....	6
2.2	Stuurgroep Regio Deal en Rijk-Regio overleg.....	6
2.3	Ambtelijke voorbereiding: inhoud en proces.....	7
2.4	Betrokkenheid maatschappelijke organisaties.....	7
2.5	Programmateam	7
3	Monitoring, resultaten en inzichten	9
3.1	Monitoring	9
3.2	Aanbevelingen	9
4	Uitvoering projecten 2022	11
4.1	Leren	12
4.2	Werk en Inkomen	17
4.3	Gezondheid.....	26
4.4	Woonomgeving.....	38
5	Financiën.....	42
5.1	Financiële verdeling Regio Deal	42
5.2	Begroting per pijler	43

1 VOORAF

1.1 INLEIDING

De Rijksoverheid, de Provincie Groningen en de zes Oost-Groninger gemeentes hebben een Regio Deal gesloten. Met de Regio Deal Oost-Groningen zetten wij ons samen in om de leefbaarheid van de regio te versterken. Door in te zetten op goede opleidingen, meer kans op werk, goede voorzieningen, het verbeteren van de gezondheid en het behouden van een mooie woonomgeving. Tot en met 2023 investeren wij samen 30 miljoen euro in de toekomstkracht van de regio, op de vier pijlers

- leren
- werk en inkomen
- gezondheid
- woonomgeving

De Regio Deal is gesloten op het niveau van actielijnen, met daarin ook een afspraak over de verdeling van de middelen over deze actielijnen. Op projectniveau wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld. Het eerste uitvoeringsprogramma besloeg de periode 2020 – december 2021 en was een uitwerking van de genoemde projecten in de Regio Deal tekst (juli 2020). Het uitvoeringsprogramma 2022 is gebaseerd op de Regio Deal, het uitvoeringsprogramma 2020 – 2021 en de monitoring van de voortgang daarvan. Vooruitlopend op de beschrijving van het programma in dit stuk, benoemen we al twee accentverschuivingen die voortkomen uit de projecten in het lopende programma. Deze sluiten ook aan bij een bredere maatschappelijke ontwikkeling en aandacht vanuit de verschillende overheden:

- nadrukkelijker aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- meer inzet op preventie i.p.v. curatie

1.2 DOELSTELLING REGIO DEAL OOST-GRONINGEN

Ambitie

In de Regio Deal, vastgesteld op 13 juli 2020, is de ambitie geformuleerd om de brede welvaart te verbeteren en de negatieve spiraal te doorbreken. De Regio Deal Oost-Groningen maakt gebruik van de kracht van de regio en haar inwoners en biedt hen perspectief. Alle Oost-Groningers werken, zelf en samen, aan verbetering van de brede welvaart. Organisaties werken integraal samen om inwoners daarin optimaal te faciliteren. We benutten de aanwezige kracht en kennis, ontwikkelen deze verder en zetten deze in voor verdere verbetering van de brede welvaart.

Doel

Het doel is de basisleefbaarheid in de regio op orde te brengen en stappen te zetten naar de toekomst. We brengen een ontwikkeling op gang die Oost-Groningers perspectief biedt; die hen helpt gezond(er) te leven en te blijven investeren in hun eigen ontwikkeling. We investeren in goed onderwijs, passende werkgelegenheid en een gezonde leefstijl. Iedere Oost-Groninger zet minimaal één stap vooruit op minimaal één van de pijlers leren, werken, gezondheid. Daarbij investeren we in de kwaliteit van de fysieke woonomgeving in onze regio; in de woningvoorraad en de openbare ruimte.

Leren

In Oost-Groningen is het opleidingsniveau en de onderwijsparticipatie gemiddeld genomen laag en is het aandeel laaggeletterden hoog. Hierdoor is de kans op een baan kleiner, met grote gevolgen op het brede sociaal-economische vlak. Het is daarom van groot belang dat er wordt geïnvesteerd in het verbeteren van het opleidingsniveau en de opleidingsparticipatie van onze inwoners.

Werk en Inkomen

Er is op de arbeidsmarkt in Oost-Groningen een kloof tussen het aanbod aan arbeidskrachten en de vraag naar voldoende gekwalificeerd personeel. Enerzijds heeft een grote groep inwoners door de lage onderwijsparticipatie en laag opleidingsniveau een flinke afstand tot de arbeidsmarkt. Anderzijds hebben werkgevers moeite om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken. Het gevolg is dat de arbeidsparticipatie in Oost-Groningen relatief laag is en het aandeel beschutte banen hoog ligt. Het aandeel huishoudens in de lagere inkomensgroepen is in Oost-Groningen daardoor een stuk hoger dan in de rest van Nederland met als gevolg de (intergenerationele) schuldenproblematiek en het overerven van armoede. Een en ander heeft directe gevolgen voor alle overige thema's.

Gezondheid

Het feit dat in Oost-Groningen relatief veel mensen wonen met een lage sociaal-economische status, lage geletterdheid en een relatief laag opleidingsniveau, staat in veel gevallen ook in verband met het veel voorkomen van een ongezonde leefstijl en ernstige gezondheidsproblemen. Veel inwoners hebben beperkte gezondheidsvaardigheden, hoge zorgkosten en de levensverwachting is lager dan gemiddeld in ons land. Deze vicieuze cirkel begint al vroeg; een grote groep jongeren in Oost-Groningen groeit op zonder te leren wat een gezonde leefstijl is en hoe je daaraan moet werken.

Daarnaast is het steeds moeilijker om in een dunbevolkte regio als Oost-Groningen een volledig zorgaanbod te kunnen leveren als gevolg van bevolkingsdaling en veranderingen in het zorglandschap. Tot slot is het vinden en behouden van voldoende gekwalificeerd zorgpersoneel lastig. Kortom, inwoners krijgen niet de zorg die ze nodig hebben en die ze verdienen.

Woonomgeving

Oost-Groningen heeft een forse volkshuisvestelijke opgave. De netto woonlasten behoren tot de laagste van Nederland, toch besteden Oost-Groningers landelijk het grootste deel van hun inkomen aan wonen. Dit komt doordat een groot deel van de inwoners met een relatief laag inkomen een eigen woning heeft. Veel inwoners hebben de middelen niet om hun woning goed te onderhouden, laat staan verduurzamen. Dit alles zorgt voor een kwetsbare woningmarkt en een verpaupering van de woningvoorraad.

De dorps- en stadscentra in Oost-Groningen hebben te maken met teruglopende vraag naar winkeloppervlak. Het is bovendien moeilijk om een sluitende businesscase voor herbestemming te ontwikkelen. Dit leidt tot verpaupering van de centra en een verdere terugloop van het winkelaanbod. Goede en bereikbare winkelvoorzieningen zijn in een krimpregio niet vanzelfsprekend, terwijl juist een goed winkelaanbod dat past bij de lokale vraag belangrijk is voor de leefbaarheid en de werkgelegenheid.

1.3 ACTIELIJNEN REGIO DEAL

De Regio Deal Oost-Groningen kent tien actielijnen:

1. We verbeteren het opleidingsniveau
2. We verhogen de participatie in het onderwijs
3. We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid
4. We vergroten de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt
5. We verkleinen de intergenerationele armoede en schuldenproblematiek
6. We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl
7. We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg
8. We verbeteren dorpen en wijken gebiedsgericht en gericht op de toekomst
9. We stimuleren en ondersteunen huiseigenaren bij de energietransitie
10. We investeren in aantrekkelijkere dorps- en stadscentra

1.4 INTEGRALE AANPAK

Binnen de Regio Deal werken we integraal. De verschillende actielijnen van de Regio Deal raken aan de vier pijlers. Het spreekt immers voor zich dat een goede passende opleiding meer perspectief biedt op werk. En dat het hebben van een zinvolle dagbesteding bijdraagt aan de fysieke en mentale gezondheid, evenals een gezonde en prettige woonomgeving en een woning zonder te hoge woonlasten. Dit komt op projectniveau nadrukkelijk terug. Zo zijn inmiddels vijf mensen met afstand tot de arbeidsmarkt opgeleid tot energicoach en werken in de aanpak verduurzaming en woonlasten. Dit draagt bij aan de doelstellingen van de pijlers Leren, Werk en Inkomen en Woonomgeving.

1.5 UITVOERINGSPROGRAMMA'S

In de vastgestelde Regio Deal tekst (juli 2020) is een aantal concrete projecten opgenomen. Daarnaast is er ruimte gehouden om, ook na het sluiten van de Regio Deal, het programma verder uit te werken en aan te scherpen, in samenwerking met de deelnemende overheden en maatschappelijke organisaties. De uitwerking van projectvoorstellen wordt opgenomen in een jaarlijks uitvoeringsprogramma: 2020 – 2021, 2022 en 2023. Het eerste halfjaar van 2024 is een afrondingsperiode, waarin op basis van continue evaluatie en monitoring afspraken worden gemaakt voor het vervolg. In hoofdstuk 3 staat het uitvoeringsprogramma voor 2022 beschreven aan de hand van projectbladen met een projectbeschrijving, beknopte begroting en planning. Er is veel gevallen sprake van doorlopende projecten met doorlopende financiering. Bij deze projecten geven we dat aan in de projectbladen.

1.6 UITGANGSPUNTEN

Voor alle projecten van de Regio Deal gelden de volgende uitgangspunten:

1. regionale betekenis;
 - resultaten moeten zichtbaar zijn voor de inwoners en organisaties in de regio
 - uitvoerende partijen komen bij voorkeur uit de regio
 - regionale bedrijven moeten een goede kans krijgen te participeren
2. bijdrage aan minstens één van de actielijnen, zoals overeengekomen in de Regio Deal tekst
3. innovatief karakter (binnen project zelf en / of in de samenhang met andere projecten)
4. integrale werkwijze

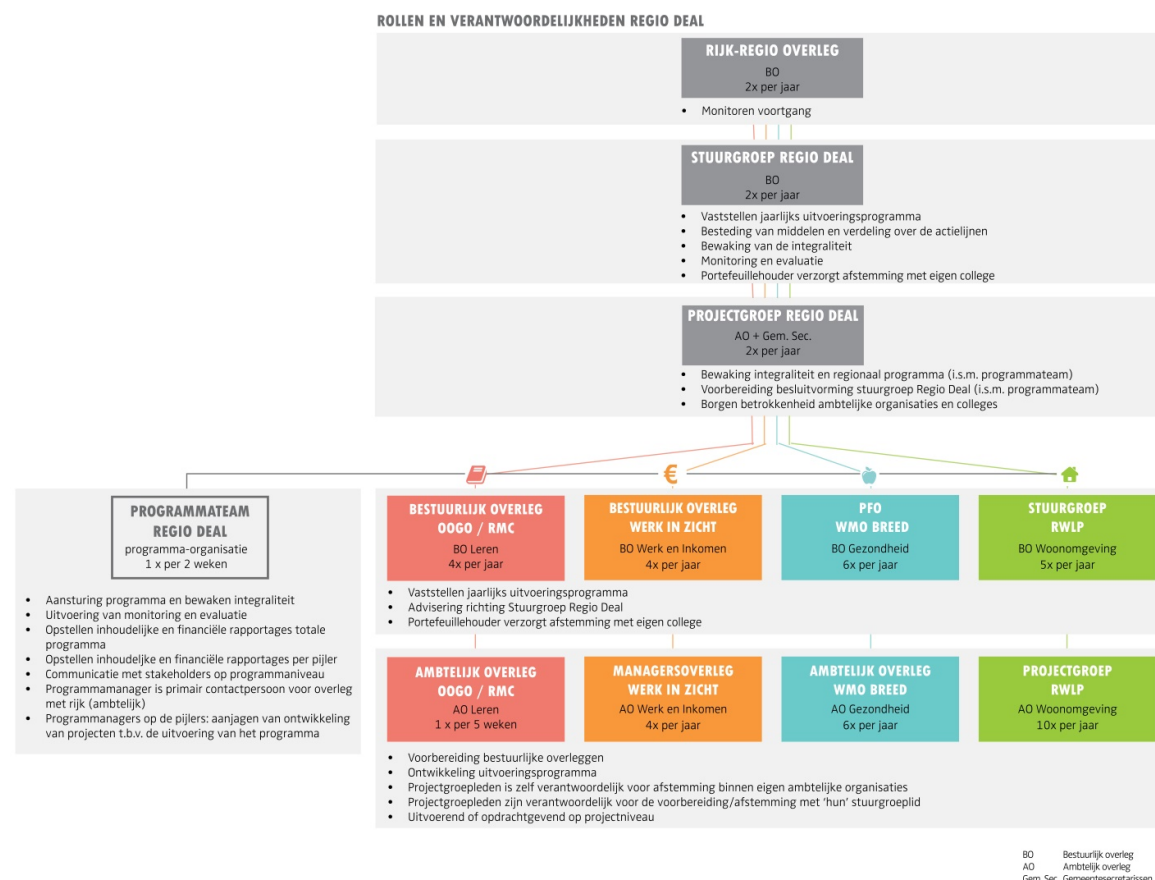
Projectvoorstellen worden door de ambtelijke projectgroepen op de vier pijlers besproken en kunnen enkel via deze projectgroepen worden opgenomen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.

1.7 RELATIE MET OVERIGE PROGRAMMA'S

In Oost-Groningen lopen meerdere programma's waarvan de doelstelling deels of geheel overlappen met die van de Regio Deal. In 2021 hebben daarom de Oost-Groninger gemeenten en de provincie Groningen met elkaar gewerkt aan een Regionale Agenda. Deze agenda beschrijft een gezamenlijke koers en geeft overzicht over de verschillende lopende programma's. Eén van deze lopende programma's is het Nationaal Programma Groningen (NPG). De Regio Deal heeft voor een groot deel dezelfde opgave en doelstelling als het NPG. Het NPG kent een aantal lokale programma's (in onze regio zijn dat Midden-Groningen en Oldambt), een publieksprogramma (Toukomst) en een thematisch deel dat inzetbaar is voor de gehele provincie. We hebben in 2020 en 2021 samenwerkingsafspraken met elkaar gemaakt. Het gaat dan vooral om het thematisch programma van het NPG, omdat dit voor de gehele regio inzetbaar is. Op projectniveau is inmiddels al bij diverse projecten aansluiting gevonden, zoals Verrijkte Schooldag / Tijd voor Toekomst, Innovatiehub Oost-Groningen en Werken aan Ontwikkeling. Een uitgangspunt daarbij is dat we door samenwerking van elkaar kunnen leren op inhoud maar dat we ook efficiënter onze budgetten kunnen inzetten binnen de looptijd van de Regio Deal. Waar mogelijk maken we afspraken maken over de inzet op onze regionale opgave voor de

periode na de looptijd van de Regio Deal. Borging van de regionale samenwerking is immers van essentieel belang voor het verwezenlijken van onze ambities. De Regio Deal kan daarbij een vliegwiel van betekenis zijn.

2 GOVERNANCE EN BESLUITVORMING

2.1 BESTUURLIJK OVERLEG OP DE VIER PIJLERS

Voor besluitvorming binnen de vier pijlers van de Regio Deal maken we gebruik van bestaande regionale overlegstructuren: OOGO-RMC, WerkInZicht, WMO en RWLP. In deze bestuurlijke overleggen vindt besluitvorming plaats over de projectvoorstellen binnen de betreffende pijlers. Deze projectvoorstellen vanuit de vier pijlers vormen gezamenlijk het jaarlijkse uitvoeringsprogramma, waarover in de Stuurgroep Regio Deal wordt besloten. De portefeuillehouders verzorgen zelf de afstemming binnen hun eigen College van B&W.

2.2 STUURGROEP REGIO DEAL EN RIJK-REGIO OVERLEG

Voor de Regio Deal Oost-Groningen is een stuurgroep opgezet die een goede afvaardiging is van de verschillende pijlers én deelnemende overheden. De stuurgroep Regio Deal is als volgt samengesteld.

Cora-Yfke Sikkema	Gemeente Oldambt, burgemeester	Voorzitter
Tjeerd van Dekken	Provincie Groningen, gedeputeerde	Vice voorzitter
Ans Grimbergen	Gemeente Veendam, wethouder	Pijler gezondheid
Bart Huizing	Gemeente Westerwolde, wethouder	Pijler woonomgeving
Bé Schollema	Gemeente Pekela, wethouder	Pijler leren
Johan Hamster	Gemeente Stadskanaal, wethouder	Pijler werk & inkomen
José van Schie	Gemeente Midden-Groningen, wethouder	Agendalid

Deze stuurgroep komt ca vier keer per jaar bij elkaar, waarvan twee keer met een afvaardiging van het Rijk. De overleggen met het Rijk zijn bedoeld om elkaar te informeren, te monitoren en in onderlinge afstemming te zoeken naar koppelkansen met overige regionale, nationale of zelfs internationale programma's. De besluitvorming over de inzet van middelen op projectniveau binnen de afgesproken Regio Deal is aan de regionale stuurgroep zelf, mits daarbij wordt vastgehouden aan de overeengekomen doelstellingen en verdeling van middelen over de vier pijlers.

2.3 AMBTELIJKE VOORBEREIDING: INHOUD EN PROCES

De uitvoeringsplannen worden opgesteld onder aansturing van de zes programmamanagers van de Regio Deal (overall programmamanager, programmamanager financiën en monitoring en de programmamanagers op de vier pijlers). Dat doen zij in nauwe samenwerking met elkaar, om de integraliteit van het programma te bewaken. Iedere programmamanager heeft de verantwoordelijkheid om 'zijn of haar onderdeel' inhoudelijk af te stemmen met een ambtelijke projectgroep. De beleidsmedewerkers van de verschillende deelnemende overheden hebben zelf een verantwoordelijkheid in het betrekken en informeren van hun collega's binnen de eigen gemeente / provincie.

Naast de inhoudelijke voorbereiding binnen de pijlers is er een ambtelijke projectgroep Regio Deal die, samen met het programmabureau, de besluitvorming in de stuurgroep voorbereidt. Dit overleg is samengesteld uit de gemeentesecretarissen met elk een secondant. Deze projectgroep richt zich daarmee op het proces van plan- en besluitvorming en de betrokkenheid van de ambtelijke organisaties. Ze heeft geen inhoudelijke rol in de totstandkoming van het programma.

2.4 BETROKKENHEID MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

Het succes van de Regio Deal is voor een groot deel afhankelijk van de medewerking en input van de verschillende maatschappelijke organisaties in de regio. Zij hebben een rol in de uitvoering van projecten, maar hebben ook inhoudelijke inbreng in het programma. Het is de verantwoordelijkheid van de programmamanagers om deze maatschappelijke organisaties te betrekken bij het opstellen van de uitvoeringsprogramma's. Eens per jaar organiseren we een brede bijeenkomst voor stakeholders. Dit heeft vanwege Corona in 2020 niet plaatsgevonden, in 2021 is dit wel weer georganiseerd.

2.5 PROGRAMMATEAM

Het programmateam bestaat uit de programmanagers en ondersteuners. Het programmateam is verantwoordelijk voor:

- Aansturing programma en bewaken integraliteit
- Uitvoering van monitoring en evaluatie
- Opstellen inhoudelijke en financiële rapportages (Regio Deal en per pijler)
- Communicatie met stakeholders (programmaniveau)
- Aanjagen van ontwikkeling en uitvoering van het programma d.m.v. projecten

Het programmateam bestaat uit:

- Tijmen Hordijk – programmamanager
- Magda Söllner – monitoring en financiën
- Marja Hovenkamp-Spaan – programmamanager Leren
- Marcel Moes – programmamanager Werk en Inkomen
- Hieke Ferwerda – programmamanager Gezondheid
- Bart Gorter – programmamanager Woonomgeving
- Matthijs Sloot – projectleider

- Norbert van de Kamp – projectleider
- Pauline Brode-Verschoor – communicatie

3 MONITORING, RESULTATEN EN INZICHTEN

Het eerste jaar van de Regio Deal leverde ons een aantal goede resultaten en inzichten op. Resultaten in de uitvoering van de projecten, maar ook in het versterken van onze regionale samenwerking en de samenwerking met het Rijk. De eerste resultaten hebben we met elkaar opgeschreven en vastgesteld in het jaarverslag 2020.

3.1 MONITORING

Als Regio Deal zetten wij ons in om de brede welvaart in de regio te verhogen. Door het opzetten van een monitor kunnen we meetbaar maken wat de impact van ons programma op deze brede welvaart is. Deze monitoring wordt opgezet en uitgevoerd door een consortium van Aletta advies en CMO STAMM (Sociaal Planbureau). Deze partijen zijn ook betrokken bij de monitoring en evaluatie van overige programma's in ons werkgebied (Nationaal Programma Groningen en Regio Deal Zuid en Oost Drenthe).

Om een compleet beeld te krijgen van onze prestaties worden er twee methodieken toegepast; Het interne proces wordt onder de loop genomen d.m.v. jaarlijkse enquêtes onder stakeholders, interviews met programmamanagers en een grondige analyse van onze projectregistratie. Daarnaast zijn onze doelstellingen en ambities vertaald naar meetbare indicatoren, zodat het consortium de ontwikkeling hiervan over de jaren kan volgen. In het laatste kwartaal van 2021 wordt de nulmeting opgeleverd. De komende jaren wordt in juli een voortgangsrapportage opgesteld om provinciale staten, gemeenteraden en algemene besturen te informeren over de voortgang van de Regio Deal.

De monitoring richt zich dus op de projectresultaten én op het proces. De nulmeting geeft een goed beeld van de stand van zaken op de onderwerpen binnen de vier pijlers en helpt ons de komende jaren om steeds vinger aan de pols te houden. Alleen al het overzichtelijk en samenhangend in beeld hebben van deze diversiteit aan data biedt houvast. Voor de procesmeting zijn diverse partners en stakeholders gevraagd naar hun ervaringen en verwachtingen van de Regio Deal en de onderlinge samenwerking. Uit deze inventarisatie komt het beeld dat de samenwerking nuttig en noodzakelijk wordt gevonden, dat het programma de juiste doelstellingen heeft en dat we vooral moeten inzetten op uitvoering van de projecten, communicatie en borging van onze inzet. Wat betreft de uitvoering van projecten is capaciteit een aandachtspunt; ambtelijke capaciteit ontbreekt vaak vanwege druk op de reguliere werkzaamheden en uitvoeringscapaciteit op inhuurbasis is op dit moment moeilijk te vinden. Dit is ook terug te zien in de besteding in 2021; de uitvoering van enkele projecten blijft achter bij de verwachting.

3.2 AANBEVELINGEN

Op basis van het jaarverslag, de monitoring en de voortgang van het programma in 2021 benoemen we een aantal aanbevelingen waar we in het komend jaar (en daarna) mee aan het werk gaan:

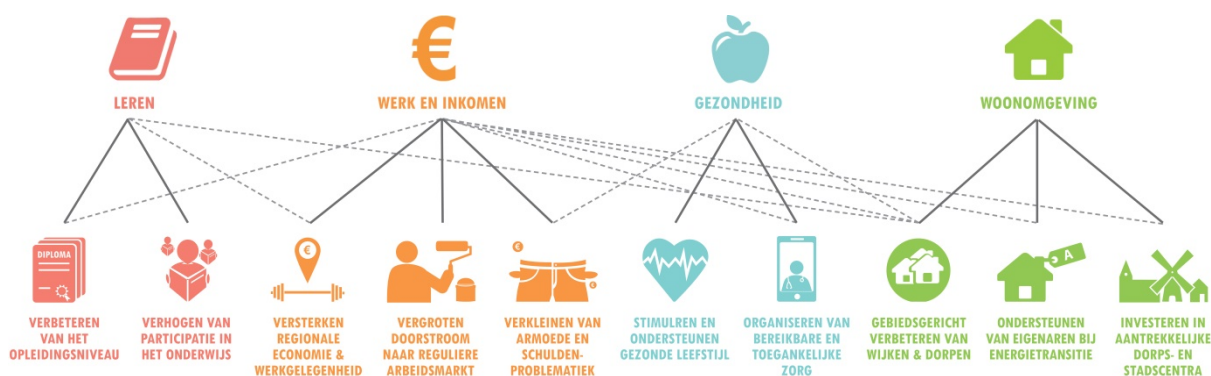
- Uitvoering van projecten is mensenwerk. We gaan komend jaar meer capaciteit organiseren.
- We richten ons als partners in Regio Deal nu al nadrukkelijk op de continuïteit en borging van onze gezamenlijke aanpak en samenwerking, dit vraagt om nog meer betrokkenheid en eigenaarschap bij de deelnemende partijen.
- We gaan de verschillende actielijnen en projecten sterker met elkaar verbinden. Het gaat dan bijvoorbeeld over bundeling van projecten binnen de gebiedsgerichte aanpak en over de aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en gezondheid
- We zetten, binnen alle pijlers, meer in op projecten gericht op preventie en werken vanuit de benadering van investeringen in plaats van kosten. We gaan op zoek naar manieren om investeringen en effecten inzichtelijk te maken

- We houden, ook gedurende het jaar, ruimte om binnen de pijlers te kunnen besluiten over projectvoorstellen die aansluiten bij onze doelstellingen maar die nog niet waren opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Uiteraard mits deze binnen het budget per actielijn vallen
- We geven de Regio Deal meer gezicht binnen en buiten de regio; we besteden meer aandacht aan communicatie over onze projecten en de resultaten.

4 UITVOERING PROJECTEN 2022

Dit hoofdstuk gaat in op de projecten die binnen de tien actielijnen worden opgezet voor de periode 2022. Elk project is weergegeven op een aparte pagina, waarbij aandacht is voor de projectbeschrijving, de financiën en de planning. In het geval van doorlopende projecten wordt dat aangegeven. Het afgelopen jaar is gebleken dat er ook gedurende het jaar projectvoorstellen kunnen ontstaan of aangedragen worden, die goed aansluiten bij de doelstellingen van onze actielijnen. Zolang deze inderdaad goed aansluiten bij het programma en financieel passen binnen het aanvankelijk afgesproken budget per actielijn, willen wij voorstellen dat het ambtelijk en bestuurlijk overleg binnen de betreffende pijler de ruimte krijgen om hierover te besluiten, ook al is het project niet opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Dit zal ervoor zorgen dat we sneller naar uitvoering kunnen overgaan en sneller kunnen anticiperen op vragen en voorstellen van partners en stakeholders.

Onderstaande afbeelding toont de onderlinge relatie tussen de tien actielijnen en de pijlers.

4.1 LEREN

Ondersteuningsroute PO / VO				
Pijler: Leren				
Actielijn: We verbeteren het opleidingsniveau				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2020				
Wat valt er onder dit project?				
De ondersteuningsroute beschrijft de stappen in en de wijze van samenwerking tussen gemeenten en onderwijs op het moment dat een jeugdige ondersteuning nodig heeft die nauwe afstemming en samenwerking vereist tussen de jeugdige, het gezin, school, gemeente en zorgorganisaties. De uitwerking van de route past binnen de wens van onderwijs en gemeenten en de opdracht zoals omschreven in de Transformatieagenda, om op dit onderwerp gezamenlijk te werken aan thema's die voortvloeien uit de gezamenlijke taken binnen het sociaal domein.				
Relatie met andere pijlers		Gezondheid Werk en inkomen		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		Ontschotting van onderwijs, jeugdhulp en opvoed- en opgroeihulp door een integrale aanpak aan de jeugdige en hun ouders/verzorgers.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		Het opstellen van een lokale aanpak van onderwijs en gemeenten, waarbij gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis en kunde, met als doel de ondersteuning voor de jeugdige zo optimaal en integraal mogelijk te organiseren. Deze lokale aanpak zal de inzet van de projecten bepalen.		
Samenwerkingspartners		• De provincie Groningen • Gemeenten • Primair onderwijs van de regio • Voortgezet onderwijs van de regio • MBO van de regio		
Planning		Gemeenten moeten uiterlijk begin schooljaar 2022/2023 een aanvraag op basis van een plan van aanpak hebben ingediend.		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 345.000,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 345.000,-

(Voortraject) Ervaringsdeskundige				
Pijler: Leren				
Actielijn: We verbeteren het opleidingsniveau				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit schooljaar 2021				
Wat valt er onder dit project?				
Noorderpoort en de Tintengroep zijn een aantal jaren geleden een samenwerking aangegaan om de opleiding Ervaringsdeskundige te faciliteren. De opleiding duurt in totaal 2 jaar. In beide leerjaren is aandacht voor de eigen levensgeschiedenis en ontwrichtende ervaringen. Studenten leren hun ervaringskennis op een professionele manier in te zetten. Doordat we al een aantal jaren ervaring hebben met de opleiding Ervaringsdeskundige, weten we dat voor sommige studenten een voortraject nodig is. Voor deze groep studenten is het noodzakelijk om randzaken en ervaringen uit het verleden goed achter zich te laten, zodat ze daarna voldoende tot leren komen. Derhalve willen we een voortraject aanbieden aan deze studenten. In dit voortraject bereiden we de studenten voor op leerbaarheid in een reguliere schoolsetting en kijken we naar de haalbaarheid van een diploma.				

Relatie met andere pijlers	Werk en Inkomen Gezondheid			
Wat willen we bereiken?				
Ambitie	De studenten die deze opleiding gaan volgen willen we (uiteraard) een arbeidsmarktperspectief bieden. Dit om (mogelijk opnieuw) een teleurstelling te voorkomen. Door samen te werken met ‘De Alliantie van Kracht’, waarbij rond de 30 organisaties zijn aangesloten, komt er arbeidsperspectief. Deze 30 organisaties hebben namelijk de inzet van ervaringsdeskundigen tot speerpunt gemaakt. Zij hebben als doel geformuleerd om 250 banen te creëren voor mensen die langdurig in de bijstand en in armoede leven. De deelnemende organisaties hebben een inspanningsverplichting om de mensen ook daadwerkelijk aan een baan te helpen.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	We gaan 22 studenten opleiden voor Ervaringsdeskundige. Daarnaast zorgen we ervoor dat er 11 stoelen gedurende één jaar beschikbaar zijn voor het voortraject. Bij vroegtijdige uitstroom van een student van het voortraject, wordt de stoel zo snel mogelijk weer bezet door een nieuwe kandidaat.			
Samenwerkingspartners	De gemeenten Noorderpoort Friese poort Tintengroep Alliantie van kracht			
Planning	Inzet gedurende de schooljaar 2021-2022 en 2022-2023			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 19.000,-	€ 52.000,-	€ 36.000,-	€ 107.000,-

Impuls praktijkleren	
Pijler: Leren	
Actielijn: Verbeteren van het opleidingsniveau	
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
Studenten volgen een Mbo-opleiding in één van de drie leerwegen: de beroeps opleidende leerweg (BOL), de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) of de derde leerweg. Deze derde leerweg biedt studenten de mogelijkheid om met een flexibel opleidingsaanbod in te spelen op de scholingsbehoeften. Dit kan via een MBO-certificaat en/of via een Praktijkverklaring. De praktijkverklaring biedt mogelijkheden om de in de praktijk geleerde werkzaamheden inzichtelijk te maken. Doordat de praktijkverklaring in mbo-taal is opgesteld wordt deze herkend door zowel bedrijven, brancheorganisaties en mbo-instellingen en biedt deze meerwaarde op de arbeidsmarkt.	
Relatie met andere pijlers	Werk en Inkomen
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	In de regio Oost-Groningen willen we een impuls geven aan het Praktijkleren voor die groep jongeren, werkenden en werkzoekenden, voor wie een MBO-diploma of MBO-certificaat (nog) niet haalbaar is.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	Een impuls geven aan Praktijkleren richt zich op 2 delen. Het eerste deel gaat om het in beeld brengen van alle betrokken partijen, de doelgroepen, de

	huidige subsidiemogelijkheden voor Praktijkleren en bekendheid geven aan Praktijkleren. Het tweede deel gaat om het inrichten en stroomlijnen van het proces vanuit de verschillende startpunten: gaat het bijvoorbeeld om een VSV-er, werkende zonder startkwalificatie of om iemand die in een re-integratie traject start. Daarbij hoort ook het afstemmen wie wat doet in het proces, het ontlasten van partijen en het wegnemen van belemmeringen.			
Samenwerkingspartners	Werkgevers, gemeenten. UWV, Werkgeversservicepunt, Noorderpoortcollege, Terra Start, Alfa-college, Drenthecollege, Ontwikkelbedrijven Afeer en Wedeka, Werk in Zicht en SBB			
Planning	In 2022 moet dit proces gaan lopen en willen we zo veel mogelijk inwoners van de doelgroep naar dit opleidingstraject toe leiden.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 25.000,-	€ 235.000,-	€ 0,-	€260.000

Route Rubicon en De Boeg				
Pijler: Leren				
Actielijn: We verhogen de participatie in het onderwijs				
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2020				
Wat valt er onder dit project?				
Het vroegtijdig signaleren en opvangen van vroegtijdig schoolverlaters in een speciaal programma leidt tot een hoger aantal startkwalificaties en tot meer studenten die hun Entree diploma halen. Daarnaast onderzoeken we bij de huidige studenten waar in het verleden andere keuzes gemaakt hadden moeten worden in de ondersteuning (hulpverlening, onderwijs, gemeenten of andere betrokkenen), zodat Route Rubicon en Route De Boeg niet nodig zouden zijn geweest. En onderzoeken we de succesfactoren en de effecten van deze beide programma's. Zodat deze kennis ingezet kan worden voor een vervolg in de Regio Deal.				
Relatie met andere pijlers		Werk en Inkomen Gezondheid		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		Het aantal vroegtijdig schoolverlaters terugdringen en het aantal jongeren met een startkwalificatie verhogen en deze jongeren te behouden in het onderwijs.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		Route Rubicon is een bestaand project dat nu loopt in Winschoten en Veendam. Het streven is dat de studenten in 2 jaar een diploma halen voor Service Medewerker Breed niveau 2. Veendam is gestart met Route De Boeg, deze studenten streven naar het behalen van hun Entree diploma in 2 jaar. Deze klassen zijn toegankelijk voor alle geschikte schoolverlaters van de Regio Deal Oost-Groningen. Uitkomsten van de onderzoeken naar de instroom, succesfactoren en effecten bij Route Rubicon en De Boeg zetten we in om de toeleiding naar deze vorm van onderwijs te verminderen. Zodat ook na deze impuls van de Regio Deal deze vorm van onderwijs behapbaar en betaalbaar blijft voor Oost-Groningen.		
Samenwerkingspartners		- Gemeenten (RMC/leerplicht) - Noorderpoort - Ubbo Emmius - Dollard College - Terra - Winkler Prins - RSG Ter Apel - dr. Alletta Jacobs college - CAB		
Planning		Zowel De Boeg Veendam als Route Rubicon Stadskanaal en Winschoten starten elk schooljaar met een nieuwe groep.		
Wat mag het kosten?				
Route Rubicon Winschoten/Stadskanaal en De Boeg Veendam, plus het onderzoek naar de succesfactoren en effecten.				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 437.000	€ 328.000	€ 163.000	€ 928.000

Sluitende aanpak MBO schoolverlaters					
Pijler: Leren					
Actielijn: We verhogen de participatie in het onderwijs/ Verbeteren van het opleidingsniveau					
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend uit 2021					
Wat valt er onder dit project?					
We willen bereiken dat de mbo-jongeren na hun studie een sluitende vervolgstap gaan maken. Voor de ene jongere zal deze vervolgstap een andere opleiding zijn, voor de andere een plek op de arbeidsmarkt. Met deze pilot willen we onderzoeken hoe deze aansluiting nog beter kan. Dit zodat geen jongere na zijn mbo-opleiding thuis komt te zitten. Samenwerking tussen onderwijsinstellingen en de arbeidsmarkt zijn daarbij cruciaal en tegelijk ook ingewikkeld.					
Relatie met andere pijlers		Werk en Inkomen			
Ambitie		MBO schoolverlaters hebben perspectief op duurzame uitstroom zodat ze perspectief hebben op een zelfstandig bestaan.			
Wat gaan we daarvoor doen?					
Doelen/activiteiten		We ontwikkelen een aanpak om te zorgen dat MBO studenten aansluitend op hun opleiding een duurzame baan hebben of een vervolgopleiding doen. De ontwikkeling op dit moment laat zien dat we een tweetal projecten gaan opzetten. De ene gaat over het stimuleren van het doorleren (vervolgopleiding) de tweede is er op gericht om het thuiszitten te voorkomen.			
Samenwerkingspartners		- werkgevers - Noorderpoort			
Planning		Ontwikkeling aansluiting in schooljaar 2021-2022.			
Wat mag het kosten?					
Projectbegroting		2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
		€ 35.000	€ 675.000	€ 0,-	€ 710.000

4.2 WERK EN INKOMEN

Ontwikkelen Economische visie				
Pijler: Werk en Inkomen				
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid				
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project				
Wat valt er onder dit project?				
Er wordt een regionale visie op het gebied ontwikkelt, dat kan worden gebruikt voor gebiedsmarketing en als toetsingskader voor economische projecten vanuit de Regio Deal.				
Relatie met andere pijlers		Leren, Wonen		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie		De ambitie is om te komen tot een regionale visie en aanpak van de economie in Oost-Groningen.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten		Het doel is om aan de hand van een (ruimtelijk) economische visie de economische regiomarketing handen en voeten te geven en kaders te zetten voor projecten om de economie in het gebied te versterken.		
Samenwerkingspartners		- Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde - Provincie Groningen.		
Planning		In het najaar van 2021 wordt de regionale economische visie uitgerold.		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 20.000,-	€ 30.000,-	€ 0,-	€ 50.000,-

Stimuleren van de ondernemende jeugd	
Pijler: Werk en Inkomen	
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid	
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
We gaan in samenwerking met de Ondernemersacademie en Kansrijke Groningers kijken of er nog meer scholen kunnen deelnemen. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.	
Relatie met andere pijlers	Leren
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Stimuleren van ondernemerschap onder de jeugd en hen een goede aansluiting op de arbeidsmarkt bieden.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	Jongeren stimuleren om te leren ondernemen en voor eigen kansen te gaan. Dit doen we door in te zetten op onderwijsprogramma's. We sluiten aan bij twee lopende initiatieven: Kansrijke Groningers en de Ondernemersacademie .

	We zijn met deze partijen in gesprek om de verdere verspreiding van deze onderwijsprogramma's te onderzoeken. Bij de Ondernemersacademie heeft dit geleid tot medefinanciering van dit initiatief gedurende de looptijd van de Regio Deal. Ook kijken we samen naar mogelijkheden om meer ondernemers te betrekken en meer studenten toe te laten tot de Ondernemersacademie. Met Kansrijke Groningers wordt in 2022 verder gesproken over het indienen van een projectvoorstel.			
Samenwerkingspartners	• Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde • Kansrijke Groningers • Ondernemersacademie • Ondernemersfactory • VNO NCW / MKB Noord • Ondernemers(verenigingen)			
Planning	De Ondernemersacademie start in september 2021. Met Kansrijke Groningers wordt in 2022 gesproken over het indienen van een projectvoorstel.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 125.000,-	€ 106.000,-	€ 19.000,-	€ 250.000,-

Stimuleren van duurzame innovatie	
Pijler: Werk en Inkomen	
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project	
Wat valt er onder dit project?	
De afgelopen jaren zijn in Oost-Groningen diverse broedplaatsen voor innovatie ingericht (innovatiehubs of innovatiewerkplaatsen). Deze broedplaatsen werken zoveel mogelijk samen, maar hebben wel hun eigen specialisme.	
Relatie met andere pijlers	Leren
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Het stimuleren van innovatieve bedrijvigheid in een samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid, waarbij innovatiekansen worden opgewerkt naar uit het gebied verwerkt worden tot eindproducten. Deze nieuwe maakindustrie moet zorgen voor meer banen. We willen met deze innovatieagenda bijdragen aan een regionale economische visie en profilering.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	In Oost-Groningen zijn tal van innovatieve bedrijven die kansen bieden voor passend werk voor de potentiële beroepsbevolking in de regio. We willen met de Regio Deal innovatieve en uitdagende projecten, start-ups en initiatieven ondersteunen die deze innovaties een duw in de rug geven en daarmee de economie versterken en werkgelegenheid voor de inwoners in het gebied creëren. Met organisaties als de Innovatiehub Oost-Groningen, Innovatiehub Makeport Mercurius en andere initiatieven (zoals innovatiewerkplaatsen) verkennen we wat de mogelijkheden zijn om aan te sluiten bij veelbelovende initiatieven en deze ontwikkelingen een impuls te geven. Hierbij ligt de focus van de Regio

	Deal op het creëren van nieuwe banen voor de inwoners in de logistiek, techniek, agro en maakindustrie.			
Samenwerkingspartners	• Innovatiehub Oost-Groningen • Innovatiehub Makeport Mercurius • Innovatie-werkplaatsen in Oost-Groningen • VNO/NCW • MKB Noord • Kenniscentrum Biobased Economy • Carbohydrate Competence Center • Dun Agro • Afeer • Wedeka			
Planning	In het najaar 2021 starten de innovatie-initiatieven Makeport Mercurius en IHOG.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 402.500,-	€ 99.275,-	€ 628.225,-	€ 1.130.000,-

ICT Oost-Groningen	
Pijler: Werk en Inkomen	
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid	
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw en doorlopend project	
Wat valt er onder dit project?	
Het stimuleren van de digitalisering in de regio en het investeren in glasvezel en 5G. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.	
Relatie met andere pijlers	-
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Bijdragen aan het streven van de provincie Groningen om de meest digitale provincie van Nederland te worden.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	We stimuleren digitalisering in het Oost-Groningse MKB, helpen hen bij het digitaal verkopen van hun producten of diensten en stimuleren hiermee de groei van deze bedrijven en daarmee de werkgelegenheid. We sluiten aan bij het CDO in de gemeente Oldambt. Hiermee zetten we Oost-Groningen op de kaart. We zijn met het CDO in gesprek om te inventariseren welke projecten er lopen en welke initiatieven vanuit de Regio Deal ondersteund moeten worden. We willen hierbij de bewustwording van de kansen van ICT vergroten en meer bedrijvigheid op een goede glasvezel- en 5G-infrastructuur stimuleren. Op basis van de uitkomsten organiseert het CDO op projectbasis samenwerkingsverbanden om snel aan de slag te kunnen. Om digitale laaggeletterdheid tegen te gaan starten we met de Digital Literacy Coalition een tweetal proeftuinen: 1. Bevorderen digitale geletterdheid laaggeletterden; 2. Bevorderen digitale geletterdheid binnen MKB. De eerste proeftuin start in 2021 (digitalisering MKB). De tweede proeftuin voor laaggeletterden start naar verwachting in 2022.

	Voor mensen met een kleine beurs willen we het ook mogelijk maken om glasvezel in huis te halen. Dat doen we door een subsidieregeling in te stellen voor de aanleg van glasvezel in de kleine kernen voor sociale huurwoningen en particuliere woningen met een WOZ-waarde <= € 130.000,-			
Samenwerkingspartners	• Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde • Provincie Groningen • CDO • Groningen Internet Exchange • Digital Literacy Coalition • Groningen@Work • MKB-Noord • Bibliotheken			
Planning	September 2021 start het proeftuinproject Digitalisering MKB. In de eerste helft van 2022 zal een proeftuin Digitalisering laaggeletterden worden opgezet.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 175.000,-	€ 410.000,-	€ 0,-	€ 585.000,-

Aanbestedingen en kwaliteit dienstverlening	
Pijler: Werk en Inkomen	
Actielijn: We versterken en ondersteunen de regionale economie en werkgelegenheid	
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
De gemeente betrekken als partner in de ondernemersdienstverlening. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.	
Relatie met andere pijlers	-
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Een goed werkende dienstverlening van de gemeente waarover ondernemers tevreden zijn. Gemeenten bevorderen het ondernemersklimaat door regionale of lokale partners te zoeken bij het door de gemeenten aanbesteed werk.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	Via een ondernemerspeiling benchmarken we de prestaties van de gemeenten op dit terrein en halen we verbeterpunten op die we in de loop van de projectperiode vertalen naar verbeterprogramma's. De Oost-Groningse Gemeenten krijgen de gelegenheid om specifieke lokale rapportages uit de Ondernemerspeiling te halen en op verzoek wordt met MKB Noord bekeken welke verbeteracties mogelijk zijn.
Samenwerkingspartners	- Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde - VNO/NCW MKB Noord
Planning	juni 2021: uitvoering ondernemerspeiling

	najaar 2021 – eerste helft 2022: aanschaffen lokale rapportages en adviesgesprekken			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 95.000,-	€ 25.000,-	€ 125.000,-	€ 245.000,-

Werken over de grens					
Pijler: Werk en Inkomen					
Actielijn: We stimuleren de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt					
Nieuw project/doorlopend project: Mogelijk nieuw project					
Wat valt er onder dit project?					
In Noord-Duitsland is een arbeidsmarkt waar mensen uit Oost-Groningen aan de slag kunnen. Hierbij wordt aangesloten op een lopend initiatief.					
Relatie met andere pijlers		Leren: Het stimuleren van de Duitse taal en cultuur in het onderwijs zal de belemmeringen bij het werken over de grens verkleinen.			
Wat willen we bereiken?					
Ambitie		Het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking om daarmee meer banen voor de inwoners in de grensstreek te creëren of meer werk vanuit de grensstreek naar de regio te halen. Tevens wordt geïnvesteerd in het voorkomen van een brain-drain naar bestemmingen buiten de regio.			
Wat gaan we daarvoor doen?					
Doelen/activiteiten		We zetten in op een functionele grensregio, waarbij er voor ondernemen, werken en studeren over de grens geen belemmeringen zijn en grensoverschrijdende kansen optimaal benut worden. In 2021 zijn we gestart met een initiatief (EDRiT) om in de grensregio vraagstukken en talenten met elkaar te verknopen en een netwerk voor grensoverschrijdende activiteiten te versterken. In 2022 willen we een project ontwikkelen dat de jeugd bekender moet maken met taal en cultuur aan de andere kant van de grens.			
Samenwerkingspartners		- Arbeidsbemiddelingsbureaus - Agentur für Arbeit - VNG - Grensinfopunten (GIP's) - Werk in Zicht - Eems Dollard Regio (EDR) - Koepelproject - IWP EDRiT - Arbeidsmarkt Noord - Provincie Groningen - Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde			
Planning		Oktober 2021: start versterking EDRiT			
Wat mag het kosten?					
Projectbegroting		2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
		€ 125.000,-	€ 50.000,-	€ 75.000,-	€ 250.000,-

Een werkend arbeidssysteem	
Pijler: Werk en Inkomen	
Actielijn: We stimuleren de doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project	
Wat valt er onder dit project?	
We willen de doorstroom van uitkering naar werk bevorderen en de doorstroom binnen de participatieketen vergemakkelijken. We ontwikkelen projecten voor specifieke doelgroepen en branches waar vraag en aanbod ver uiteen liggen en bij elkaar gebracht moeten worden.	
Relatie met andere pijlers	Wonen en leren
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	We willen de keten naar werk beter laten functioneren en werkgelegenheid voor de groep mensen waarvoor regulier werk nog te hoog gegrepen is creëren. Onze ambitie is om meer werkgelegenheid te creëren via instapbanen in de eigen leefomgeving van de inwoner, een participatieketen waarin overheid, onderwijs en ondernemers nauw met elkaar samenwerken en de uitvoering daarop is geprofessionaliseerd.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	Creëren van nieuw werk Via instap- of basisbanen in de directe leefomgeving willen we de doorstroom van uitkering naar werk bevorderen. Inwoners met of zonder uitkering kunnen hieraan deelnemen en zich op een laagdrempelige manier richten op hun ontwikkeling. Centraal staat dat we mensen werkend willen opleiden binnen onze infrastructuur, waarbij alle partijen (werkgeverbedrijven, onderwijs, ondernemers en commerciële partijen) samenwerken en zoveel mogelijk aansluiten bij de plannen en mogelijkheden van de arbeidsmarktregio. We sturen hierbij op resultaat in termen van uitstroom uit de uitkering. We willen op wijkniveau initiatieven ontplooiën om hiermee nieuwe werkgelegenheid te creëren voor een groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Versterken samenwerking overheid, onderwijs en ondernemers We willen in de toeleiding naar werk een betere samenwerking tussen de overheid, onderwijs en ondernemers (de 3 O's) creëren. Dit met als doel om meer mensen naar een baan te begeleiden en de houdbaarheid van deze baan te vergroten. Voorwerk Om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt ook kansrijk te laten instromen is in een aantal gevallen een voorbereidings- of voorschakeltraject nodig. Via de integrale inzet van een 'voorwerkcoach', gedragsdeskundigen, lifestylecoaches en casemanagers zal gedurende de looptijd van het project de inwoner worden gestimuleerd om door te stromen in de participatieketen. Voor de gedragsinterventies wordt specifieke expertise ingehuurd. Professionalisering Via ontmoeting, kennissessies en intervisie willen we investeren in de professionaliteit van de medewerkers met als doel om werkzoekenden nog beter te begeleiden naar werk.

	Uit het voorgaande komen de volgende projecten voort; - Ervaringsdeskundigen - Jongeren - Werkgeversbenadering - Extra handen in de zorg - Creëren nieuwe werkgelegenheid in de wijk			
Planning				
Samenwerkingspartners	• Bedrijfsleven • Werk in Zicht (teamleidersoverleg en managers overleg) • Programma Simpel Switchten • Acantus/Lefier • Afeer • Wedeka • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 670.000,-	€ 248.200,-	€ 631.800,-	€ 1.550.000,-

Intergenerationele armoede aanpakken via een integrale werkwijze	
Pijler: Werk en Inkomen	
Actielijn: We verkleinen de intergenerationele armoede en schuldenproblematiek	
Nieuw project/doorlopend project: Nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
Het verkleinen van intergenerationele armoede door met een integrale aanpak te komen waarbij de pijler woonomgeving, leren en gezondheid bij betrokken zijn. Hierbij wordt aangesloten bij een lopend initiatief.	
Relatie met andere pijlers	Leren Gezondheid Woonomgeving
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Werk is een belangrijke factor om mensen uit de armoede te krijgen, maar dan moet er tegelijkertijd ook aandacht zijn voor de mechanismen die werken binnen het gezin en die werk en het daaruit voortvloeiende inkomen overstijgen. Hiermee wordt voorkomen dat armoede van generatie op generatie wordt overgedragen.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	We zetten in op samenwerking met de Alliantie van Kracht. Dat is een samenwerkingsverband waar diverse partijen de strijd tegen armoede aangaan. We werken hierbij toe naar een integrale aanpak waarbij we in gezinssituaties evidence-based interventies toepassen en nieuwe aanpakken uitproberen. We kijken hierbij naar de leerervaringen en de handvatten die binnen de Alliantie van Kracht zijn opgedaan als het gaat om werkzame interventies. Primair ligt de focus hier op het kind en het gezinssysteem waarin het kind opgroeit.
	Projecten; - Ieder kind telt mee - Kansen voor kinderen
Samenwerkingspartners	• Alliantie van Kracht: • Kennisinstituten (RuG en Hanze Hogeschool)

	• VNO-NCW • Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde			
Planning	2022-2023: doorloop project			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 325.000,-	€ 250.000,-	€ 175.000,-	€ 750.000,-

Aanpak schulden via experimenten	
Pijler: Werk en Inkomen	
Actielijn: We verkleinen de intergenerationele armoede en schuldenproblematiek	
Nieuw project/doorlopend project: Mogelijke nieuwe projecten	
Wat valt er onder dit project?	
Door middel van innovatieve projecten wordt ingespeeld op de problemen van inwoners en naar oplossingen en preventiemogelijkheden gezocht.	
Relatie met andere pijlers	-
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Het aantal Oost-Groningers dat gebruik maakt van de schuldhulpverlening en/of met geldzorgen kampt loopt terug.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	In de Oost-Groningse gemeenten starten we met een nieuwe aanpak om schulden van inwoners te verminderen. Speerpunten in deze aanpak zijn: vergroten van het doelgroep bereik, vroeg signalering en professionalisering van de uitvoering. Een specifiek projectteam gaat met stakeholders in gesprek en tijdens gezamenlijke werksessies worden de mogelijkheden voor nieuwe experimenten verkend. Op basis van die resultaten wordt een uitvoeringsagenda opgesteld en de ideeën uitgewerkt. De uitgewerkte plannen zullen begin 2022 voorgelegd worden en in afstemming met de stakeholders zal in 2022 met een/enkele pilots worden gestart. Het projectteam evalueert deze pilots en zal op basis van de resultaten verdere stappen ondernemen. Gedurende de looptijd van het project wordt expertkennis ingekocht als het gaat om gedragskundige interventies, fiscale effecten en juridische mogelijkheden.
Samenwerkingspartners	• Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde • Armoedepact • (Krediet-)banken • Woningcorporaties • NUTS-bedrijven • Zorgverzekeraars • Maatschappelijke organisaties • Bedrijven

Planning	Oktober tot en met december 2020 – oriëntatiefase Eerste kwartaal 2022 – ontwikkelfase en uitvoeringsagenda			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 325.000,-	€ 100.000,-	€ 325.000,-	€ 750.000,-

4.3 GEZONDHEID

De Verrijkte Schooldag	
Pijler: Gezondheid	
Actielijn: We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl	
Doorlopend project: Tijd voor Toekomst, de Verrijkte Schooldag	
Wat valt er onder dit project?	
Tijd voor Toekomst, de verrijkte schooldag geeft kinderen een bredere invulling van de schooldag. Naast het reguliere onderwijs komt er door de verrijkte schooldag ruimte voor cultuur, sport, muziek, eten & drinken en andere onderwerpen. Hierdoor krijgen kinderen meer mee over o.a. een gezondere levensstijl, het belang van voldoende bewegen en leren kinderen over onderwerpen waar zij anders niet mee in aanraking komen. Door te investeren in de verrijkte schooldag krijgen kinderen de mogelijkheid om breder hun interesses en talenten te ontdekken. Zo kijken zij verder dan alleen hun eigen omgeving en zijn zij niet afhankelijk van de mogelijkheden van hun ouders. Ieder kind krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden doordat dit op school wordt aangeboden en samen met ouders, leerkrachten en betrokken partijen wordt gedragen.	
Relatie met andere pijlers	Leren Werk en inkomen
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	We bieden betere kansen voor alle kinderen in Oost-Groningen en doorbreken de vicieuze cirkel. Gaandeweg leren we over de verrijkte schooldag en verbeteren we het concept zodat na 4 jaar de verrijkte schooldag een begrip is in Oost-Groningen. Breder onderwijs waardoor alle kinderen meer meekrijgen over cultuur, gezondere levensstijl, sport, muziek; een veel bredere ontwikkeling.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	In periode van september 2021 t/m juni 2024 stelt de Regio Deal een bedrag van € 2.304.000,-- beschikbaar voor deelname van twaalf scholen in zes gemeenten aan Tijd voor Toekomst, de Verrijkte Schooldag. In 2021 is een bedrag van € 455.000,-- beschikbaar gesteld, zodat scholen mee kunnen doen met de pilotfase van Tijd voor Toekomst. Er is sprake van een groeimodel, waarbij we in september 2021 zijn gestart met een aantal belangstellende scholen. Alle scholen beginnen met de pilotfase, waarna er een evaluatiemoment plaatsvindt. Als een school besluit door te gaan, zijn de financiële middelen beschikbaar. De deelnemende scholen dienen een plan van aanpak in en leggen dit voor aan de ambtelijke projectgroep. Elke school doorloopt het volgende traject tijdens de periode van de Regio Deal: Opzet Tijd voor Toekomst: een verrijkte schooldag De invoering van een verrijkte schooldag op een school verloopt in twee fases, te weten • een startfase van 1,5 schooljaar (voorbereidingsperiode met daarin een tweewekse pilot en een 10-weekse periode) • een vervolgfase van 1 schooljaar met 40 programmaweken. Bij gebleken succes en voldoende financiering wordt een verrijkte schooldag structureel ingevoerd op de betreffende school. Het project loopt over een aantal jaren en wordt gezien als een groeiproces. We sluiten hierbij aan bij de provinciale beweging geïnitieerd vanuit het Nationaal Programma Groningen om te komen tot borging na 2024. Het

	uiteindelijke doel is, dat Tijd voor Toekomst blijvend geïmplementeerd wordt op scholen. Hiervoor is provinciale en landelijke samenwerking en financiering noodzakelijk.			
Samenwerkingspartners	• Basisscholen • Provincie Groningen/Nationaal Programma Groningen • Gemeenten • Welzijnsorganisaties • Sportverenigingen, muziekverenigingen, enz.			
Planning	September 2021 - 1 juni 2024			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 700.000,-	€ 509.400,-	€ 1.094.600,-	€ 2.304.000,-

Vitalisering ouderen in Oost-Groningen	
Pijler: Gezondheid	
Actielijn: We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl	
Nieuw project: Vitalisering ouderen onder te brengen in vier projecten	
Wat valt er onder dit project?	
Net zoals in de rest van Nederland vergrijst de bevolking van Oost-Groningen. Ouderen blijven steeds langer zelfstandig (thuis)wonen en we zien in deze fase dat de zorgvraag toeneemt. Veelal is dit een eigen wens en keuze van de oudere zelf. Soms is het noodgedwongen door gebrek aan goede opvang. We zien ook, dat leefstijl gerelateerde ziektebeelden op oudere leeftijd leidt tot problemen in de zelfredzaamheid met als gevolg instroom in Wmo of voorzieningen zorgverzekeringswet. Wij streven ernaar, dat de ouderen zo lang mogelijk fit, vitaal en gezond kunnen blijven wonen in hun eigen omgeving. Inzicht in eigen gezondheid en het creëren van veiligheidsgevoel in je eigen woning zijn daarbij belangrijk om fysiek en mentaal gezond te blijven. Onder de noemer "Vitalisering ouderen in Oost-Groningen" willen wij de komende drie jaar vier (lopende) projectideeën vanuit de Regio Deal Oost-Groningen ondersteunen. - Leefsamen: slimme domotica kunnen ouderen helpen langer en veilig thuis te blijven wonen; - Cursussen valpreventie: behoud van kracht en het voorkomen van valincidenten. - Sociaal Vitaal: een beweeg- en gezondheidsproject voor senioren die aan hun fitheid, gezondheid en sociale contacten willen werken. - Eén tegen eenzaamheid.	
Relatie met andere pijlers	
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	• We geven ouderen de mogelijkheid geven langer en zelfstandiger thuis te wonen. • We bereiken hierdoor dat ouderen langer zelfredzaam blijven en minder of later gebruik hoeven te maken van zorg (bijv. WMO). • we willen eenzaamheid onder ouderen bestrijden. • We bevorderen de algehele fitheid van ouderen, zodat zij gezond en vitaal oud kunnen worden in hun eigen woonomgeving.
Wat gaan we daarvoor doen?	

Doelen/activiteiten	Vanuit de Regio Deal ondersteunen we de gemeenten in de uitvoering van genoemde projecten. Sommige projecten lopen al in gemeenten, met tijdelijke financiering. bijv. Sociaal Vitaal in Stadskanaal en LeefSamen in Westerwolde. Gemeenten dienen een plan van aanpak in bij het programmabureau met welk project ze aan de slag willen en wat hiervoor de kosten zijn. In het plan van aanpak worden ook doelstellingen en resultaten benoemd.			
Samenwerkingspartners	• Gemeenten • Welzijnsorganisaties • LeefSamen • Ouderenorganisaties • Menzis			
Planning	Na goedkeuring Uitvoeringsplan willen we vanaf 2022 starten met de genoemde projecten. Gemeenten kunnen de komende maanden een plan van aanpak indienen met daarbij een financieel onderbouwing. We kiezen voor een looptijd van maximaal twee jaar.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 0,-	€ 250.000,-	€ 250.000,-	€ 500.000,-

Goede & kansrijke start	
Pijler: Gezondheid	
Actielijn: Stimuleren en ondersteunen van gezonde leefstijl	
Doorlopend project:	
Wat valt er onder dit project?	
Kansrijke Start/Goede Start staat in verbinding met de geboortezorg in zijn algemeenheid. Hierin investeren vergroot de kansen van alle kinderen in de Regio Deal-gemeenten om een goede start te maken bij de geboorte. We willen stimuleren, dat we van elkaar leren, dat er verbindingen worden gemaakt tussen de regionale ziekenhuizen, huisartsen, verloskundigen en sociaal domein en dat we goed werkende zorgpaden ontwikkelen. In meerdere gemeenten lopen projecten rondom Goede Start/Kansrijke Start, maar mist het onvoldoende slagkracht en financiële middelen voor uitvoering en borging op de lange termijn. Provinciaal wordt vanuit het Thematische Programma NPG een project gestart, waarbij provincie breed ingezet wordt op Kansrijke Start. Regio Deal Oost-Groningen sluit aan bij deze provinciale werkgroep om de reeds gestarte initiatieven in de eigen gemeenten verder te ondersteunen en te versterken, daar waar nodig.	
Relatie met andere pijlers	
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Kansrijke Start is een landelijk programma van het ministerie van VWS en specifiek gericht op een goede start van het kind. • Met Kansrijke Start willen we (aanstaande) kwetsbare ouders helpen zodat hun kinderen zo gezond mogelijk hun leven starten. De eerste 1000 dagen van het kind zijn hierbij van doorslaggevend belang. Kansrijke Start richt zich op de zorg en ondersteuning aan kwetsbare gezinnen in deze periode.

	Vanuit het programma Kansen voor de Veenkoloniën heeft in een aantal gemeenten een gelijksoortig project gedraaid: Goede Start.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	• Aansluiten bij provinciale werkgroep • Daar waar nodig lopende trajecten binnen de Regio Deal - gemeenten versterken.			
Samenwerkingspartners	• GGD • Menzis • Verloskundige- en kraamzorgorganisaties • Kinderopvang & peuterspeelzalen • Welzijnsorganisaties • Basisscholen • Regionale ziekenhuizen • Kansen voor de Veenkoloniën			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 0,-	€ 100.000,-	€ 100.000,-	€ 200.000,-

JOGG – Gezonde jeugd, Gezonde toekomst	
Pijler: Gezondheid	
Actielijn: Stimuleren en ondersteunen van gezonde leefstijl	
Nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
JOGG Nederland(Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst) is een landelijk programma met als doel de maatschappij zo gezond te maken, dat welvaartsziekten als overgewicht en obesitas geen kans meer maken. De focus ligt nog te veel op het genezen van ziekten of het geven van zorg. JOGG wil een maatschappij, waarin het uitgangspunt ‘gezond leven’ is. Een samenleving die niet alleen de verantwoordelijkheid legt bij het individu, maar collectief een gezonde manier van leven mogelijk maakt. Om dit te bereiken maakt JOGG de fysieke en sociale omgeving waarin de jeugd opgroeit gezonder. JOGG is een aanpak, waarbij de gehele leefomgeving van het kind betrokken wordt om te komen tot een gezonde generatie. Hierbij is JOGG een aanvulling op Tijd voor Toekomst. Een aantal gemeenten binnen de Regio Deal zijn al JOGG-gemeente (Westerwolde) of willen graag starten hiermee (Pekela).	
Relatie met andere pijlers	
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	De doelstelling van JOGG Nederland vat het goed samen: “JOGG wil dat alle kinderen en jongeren in Nederland opgroeien in een gezonde leefomgeving, met aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en voor gezonde voeding, voldoende bewegen, ontspanning en slaap in het bijzonder. Een gezonde jeugd creëert een gezonde toekomst.”
Wat gaan we daarvoor doen?	

Doelen/activiteiten	• Wij sluiten aan bij de regionale ontwikkeling in provincie Groningen. GGD Groningen heeft een regionale coördinator aangesteld, die samen met het landelijk bureau JOGG, Groningse gemeenten ondersteunen in het proces om JOGG-gemeente te worden. Nadat een gemeente JOGG-gemeente is geworden, worden gemeenten ondersteunt in het opstellen van een plan van aanpak, de uitvoering hiervan en de borging op langere termijn. • Vanuit de Regio Deal ondersteunen we de gemeenten financieel om de ambities en doelen van JOGG te behalen. • Elke gemeente die JOGG-gemeente wordt, stelt een JOGG-regisseur aan voor minimaal 16 uur per week. De wijze waarop verschilt per gemeente. Vanuit de Regio Deal dragen wij 50% bij in de kosten van een JOGG-regisseur.			
Samenwerkingspartners	• GGD Groningen • JOGG • Welzijnsorganisaties • Groningse gemeenten • Scholen • Kinderopvang			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 0,-	€ 75.000,-	€ 150.000,-	€ 225.000,-

Preventie zonder Professionals	
Pijler:	Gezondheid
Actielijn:	We stimuleren en ondersteunen een gezonde leefstijl
Nieuw project/doorlopend project:	Nieuw project voor 2022
Wat valt er onder dit project?	
Een belangrijk doel van de decentralisaties in het sociaal domein is het versterken van de leefwereld van de inwoners. Op welke manier zorg je ervoor dat inwoners wanneer ze een probleem ervaren in hun eigen netwerk naar antwoorden zoeken? Het doel hierachter is het de-medicaliseren van problematiek. Een voorwaarde dat inwoners hun netwerk gebruiken, is dat er voldoende mogelijkheden zijn om elkaar te ontmoeten en om gezonde keuzes te maken. Wat kan er in de sociale structuur in dorpen en wijken verbeterd zodat inwoners gezonder gaan leven? Het is interessant om te kijken welke oplossingen er komen vanuit inwoners/ verenigingen dorpsbelangen/ maatschappelijke organisaties op de vraag: bedenk een gezond initiatief wat aansluit in het dorp / de wijk, zonder dat er een gezondheidsprofessional nodig is voor de uitvoering er van, of waarin deze alleen een rol heeft tijdens de opstartfase. Voorwaarde is ook dat het project zich na verloop van tijd zelf kan bedruipen. Het project bestaat eruit dat er voor een nader te bepalen bedrag, initiatieven kunnen worden ingediend die beoordeeld worden door het bestuurlijk overleg. Inwoners/ verenigingen dorpsbelangen/ maatschappelijke organisatie worden gevraagd om initiatieven in te dienen. Ter inspiratie: in het Friese dorp Bakkeveen heeft de huisarts ervoor gezorgd dat er veel initiatieven van de grond zijn gekomen om de leefstijl te verbeteren. Inwoners hebben hiervoor verschillende werkgroepen opgericht. Deze werkgroepen organiseren activiteiten, workshops en voorlichtingen voor het hele dorp. Dit betekent dat er voor	

jong en oud aandacht is voor: goed slapen, voldoende beweging, gezonde voeding, mogelijkheden voor zingeving, ontspanning, wonen in een prettige leefomgeving en mogelijkheden voor sociaal contact. De provincie Friesland heeft dit idee geadapteerd en wil het uitrollen naar enkele andere dorpen (zogeneten Bloeizones).				
Relatie met andere pijlers en projecten		Woonomgeving – Gebiedsgerichte Aanpak (4.1.1) Gezondheid – Vitaliseren ouderen in Oost-Groningen Gezondheid – JOGG – gezonde jeugd gezonde toekomst		
Wat willen we bereiken?				
Ambitie (doelen)		1. Het informele netwerk van inwoners wordt versterkt 2. Het de-medicaliseren van problematiek 3. Er worden goede voorbeelden ontwikkeld van activiteiten die lokaal aan slaan, die wellicht ook overdraagbaar zijn. 4. Er komt een infrastructuur dat gebruik maakt van de ideeën in de samenleving, die ook een volgende keer weer gebruikt kan worden.		
Wat gaan we daarvoor doen?				
Activiteiten		1. De vraagstelling, randvoorwaarden en communicatiestrategie worden uitgewerkt en uitgezet 2. De initiatieven worden inclusief ambtelijk advies voorgelegd aan het bestuurlijk overleg 3. Het bestuurlijk overleg neemt een besluit welke project(en) worden uitgevoerd 4. De uitgevoerde projecten worden gevolgd 5. Borging van het project op langere termijn maakt onderdeel uit van de uitvoering van de initiatieven.		
(Mogelijke) samenwerkingspartners		• Welzijnsorganisaties • Verenigingen dorpsbelangen • Ondersteuner Sociaal Domein • Zorgzame Dorpen van de Vereniging Groninger Dorpen		
Planning		Het project start na bestuurlijk akkoord vanaf 1 januari 2023. Het streven is dat het project eind 2023 geborgd is binnen de Regio Deal-gemeenten. Als er meerdere projecten worden uitgevoerd houden gemeenten elkaar via het ambtelijk - en bestuurlijk overleg gezondheid op de hoogte over de voortgang.		
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting		2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024
		€ 0,-	€ 50.000	€ 50.000
				Totaal
				€ 100.000

Preventie in de keten – Ondersteuner Sociaal Domein	
Pijler:	Gezondheid
Actielijn:	We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg/ Preventie in de keten
Nieuw project:	Ondersteuner Sociaal Domein/Welzijnscoach/Welzijn op Recept.
Wat valt er onder dit project?	
Huisartsen geven aan, dat ze vaak patiënten/inwoners in hun praktijk krijgen met leefstijl gerelateerde klachten. Of dat er sprake is van niet-medische factoren (bijv. schuldenproblematiek/armoede/laaggeletterdheid/eenzaamheid) die de gezondheid negatief beïnvloeden. Specifiek is aandacht nodig voor de cliënten die soms langdurig op de wachtlijst staan voor specialistische GGZ en kwetsbare ouderen die steeds langer thuis blijven wonen. Vanuit landelijk beleid wordt ingezet op ‘de juiste zorg op de juiste plek’. Het realiseren van een goede samenwerking tussen het sociaal en medisch domein is daarbij een van de opgaven. Wat daarin ontbreekt is een goede verwijzingsmogelijkheid en/of contactpersoon voor huisartsen vanuit gemeenten of welzijnsorganisaties en een communicatiemiddel bijvoorbeeld aansluiting op Zorg domein. Wij streven ernaar dat er voor elke huisartsenpraktijk een gemeentelijke ondersteuner sociaal domein/welzijnscoach als aanspreekpunt voor huisartsen en POH-ers beschikbaar is voor doorverwijzing als het gaat om niet-medische klachten. Daarbij wordt ook de communicatie via Zorg domein tussen het medisch en sociaal domein geregeld. Vanuit de Regio Deal willen wij de lokale (bestaande) projecten in de gemeenten, zoals bijv. Welzijn op Recept versterken. We zetten daarbij ook in op borging na afloop van de Regio Deal. Tevens wordt hierbij verbindingen gezocht met de Regionale Taskforce Terugdringen Wachtlijsten GGZ en pilots die in dit kader in de regio lopen en door middel van dit project kunnen worden gecontinueerd.	
Relatie met andere pijlers en projecten	Gezondheid - Gemeentelijke Aansluiting ZorgDomein - Voorzorg Sggz
Wat willen we bereiken?	
Ambitie (doelen)	- We willen escalatie van problematiek voorkomen; - We willen integrale zorg en ondersteuning bieden aan kwetsbare inwoners vanuit de uitgangspunten van positieve gezondheid; - Cliënten ervaren geen schotten tussen de zorgwetten;

	• De juiste zorg op de juiste plek, waar mogelijk de-escaleren en normaliseren, voorkomen onnodige instroom in specialistische zorg. • Communicatie tussen Sociaal en Medisch domein.
--	--

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten	We ondersteunen en faciliteren de Regio Deal-gemeenten bij de verdere ontwikkelingen van lokale projecten en initiatieven, zoals bijv. Welzijn op Recept, de Dorpsondersteuner Gemeenten dienen hiertoe een plan van aanpak in bij het programmabureau. In dit plan van aanpak wordt beschreven welke lokale oplossingen het beste passen (in samenspraak met de huisartsen en de welzijnsorganisaties). Dit project komt ook tegemoet aan de opgaven voortkomend uit de Regionale Taskforce Wachttijden GGZ. We zorgen hiermee voor verbinding met de daarin genoemde projecten. De kaders hiervoor worden door de ambtelijke projectgroep opgesteld in samenspraak met het programmateam pijler Gezondheid. Geadviseerd wordt vanuit taskforce Sggz: In elke gemeente een herkenbaar aanspreekpunt voor de huisartsen. De inschatting is dat hiervoor gemiddeld 2-4 uur per week per huisartsenpraktijk nodig is, e.e.a. afhankelijk van aantal huisartsen per (groeps)praktijk. Het aanspreekpunt is er niet alleen voor de doelgroep met psychische problematiek, maar voor alle volwassen patiënten van de huisarts waarvoor ondersteuning bij sociale of materiële problematiek vanuit het sociaal domein passend is. Deze uren zijn niet alleen voor overleg en overdracht, maar ook voor rechtstreeks cliëntcontact, vergelijkbaar met de werkwijze van de OJG. Zo mogelijk werkt het aanspreekpunt in de huisartsenpraktijk, tenzij dit op belemmeringen stuit zoals ruimtegebrek. Raming kosten per jaar per (groeps) huisartsenpraktijk: Osd 2- 4 uur per week: € 5.500 - € 11.000 In het uitvoeringsplan 2020-2021 was het project Leefstijlpoli opgenomen. Dit heeft zich in het afgelopen jaar ontwikkeld naar Preventie in de Keten. Het project heeft een doorlooptijd van twee jaar. Regio Deal Oost-Groningen financiert dat deel waarvoor uitbreiding nodig is. Van huidige initiatieven en projecten is het uitgangspunt dat financiering al geborgd is.
--------------	--

Samenwerkingspartners	- Welzijnsorganisaties - Huisartsenpraktijken - Menzis - Zorgadvies Groningen - Regionale Taskforce Wachttijden GGZ
-----------------------	---

Koppeling initiatieven/projecten	Zoals hierboven aangegeven, sluiten we aan bij bestaande projecten en initiatieven in de gemeenten en creëren we geen extra lagen of functies.
----------------------------------	--

Planning	
----------	--

Wat mag het kosten?

Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 0,-	€ 528.000,-	€ 528.000,-	€ 1.056.000,-

Gemeentelijke aansluiting Zorg Domein - Verwijsmogelijkheid sociaal domein en voorliggend veld	
Pijler:	Gezondheid
Actielijn:	We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg
Nieuw project:	Aansluiten ZorgDomein
Wat valt er onder dit project?	
Een verwijzing naar de juiste zorg en/of ondersteuning is essentieel voor zowel de patiënt als de zorgprofessional. Het liefst willen we problemen vóór zijn of voorkomen dat het erger wordt. Daarom is voor het zorgprofessionals belangrijk om op een makkelijke manier, op elk moment, een actueel inzicht te hebben van alle verwijsopties. Daarnaast is het belangrijk dat er één methode wordt gebruikt voor verwijzingen tussen organisaties en professionals. Als laatste is het van belang dat informatiedeling op een veilige manier gebeurt. Voor gemeenten is er de zekerheid dat – alleen – gecontracteerd aanbod beschikbaar is voor verwijzing. Gemeenten kunnen aansturen op verwijzing naar het sociaal domein en naar voorliggende voorzieningen. Zowel door het medisch domein als binnen de domeinen. Door middel van dit project zijn de lokale voorzieningen zichtbaar en verwijfsbaar gemaakt; dicht bij de inwoner. Deze voorzieningen zullen met dit project altijd actueel en compleet zijn. ZorgDomein is een onafhankelijk, digitaal platform. Zorgverleners kunnen er de best mogelijke zorg regelen voor hun patiënten. Met ZorgDomein kunnen artsen digitaal en beveiligd verwijzingen en laboratoriumaanvragen sturen naar zorginstellingen. Ruim 80.000 zorgprofessionals werken met ZorgDomein. Waaronder bijna alle huisartsen en ziekenhuizen evenals andere praktijken en zorginstellingen zoals bijvoorbeeld GGZ-instellingen en fysiotherapeuten Aansluiting bij ZorgDomein door gemeenten en/of welzijnsorganisaties zorgt ervoor, dat er een betere verbinding ontstaat tussen medisch, sociaal en het voorliggende veld.	
Relatie met andere pijlers en projecten	Gezondheid – Gemeentelijke Ondersteuner Sociaal Domein
Wat willen we bereiken?	
Ambitie (doelen)	Verwijzen tussen medisch domein, sociaal domein en het voorliggend veld is makkelijk en kan met één druk op de knop. Uitwisseling van gegevens gebeurt op veilige wijze. - Er wordt meer doorverwezen van medisch domein naar sociaal domein en voorliggend veld. - Dit leidt tot zorg en ondersteuning: - o dicht bij de inwoner - o die minder specialistisch is - o met meer integraliteit is en gebruik maakt van lokaal/plaatselijk beschikbare voorzieningen en diensten - o minder duur is - o waarbij de vraag naar complexe zorg en ondersteuning afneemt - Hulp- en zorgverleners hebben altijd inzicht in de actuele beschikbare zorg en ondersteuning in de gemeente. In het geval van niet-medische-zorg betreft dit (door gemeente) gecontracteerde aanbieders / welzijnsorganisaties binnen de gemeente. - Iedere hulp- en zorgverlener kan op een veilige en eenvoudige wijze doorverwijzen.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Activiteiten	In samenspraak met de deelnemende gemeenten worden afspraken gemaakt over coördinatie en beheer. Te denken valt aan: Voorstel: fasegewijs.

	• 1^e fase: eerst verwijzing via zorg domein mogelijk maken voor de ondersteuner sociaal domein. Dit is ook een van de opgaven uit taskforce Sggz • 2^e fase stapsgewijs (naar behoefte en passend bij gemeente) uitbreiden naar andere partijen • Gemeente maakt ondersteuner sociaal domein/ Welzijn of Algemene voorziening maatschappelijke ondersteuning beschikbaar voor verwijzing. • Gemeente neemt het initiatief in de afstemming met: ○ Taskforce wachtlijsten Sggz ○ Huisartsenpraktijken ○ Welzijnsorganisatie ○ Overige – geregistreerde – aanbieders van zorg en ondersteuning • Monitoring op gestelde ambities ZORGDOMEIN Eenmalig per gemeente: € 5.400,- Extra schermvermelding maandelijks: € 100,- Aantal nieuwe cliënten - maandelijks: € 100,- tot € 267 Schermmelding is afhankelijk van de lokale inrichting. Voor de hand ligt een minimale startsituatie waarbij een vermelding van de gemeentelijke organisatie en een vermelding van de lokale welzijnsorganisatie zichtbaar zullen zijn voor verwijzing. Naar gelang de wens van de gemeente en de bereidheid van aanbieders in het gebied kunnen er per gemeente besloten – en aangevraagd – worden voor meer vermeldingen. Voor reservering van budget in de Regio Deal wordt uitgegaan van 300 cliënten en 3 schermvermeldingen per gemeente.			
Samenwerkingspartners	- Per gemeente kan het verschillen welke partijen ‘worden aangesloten’ en of daarin volgorde van stappen worden gezet. ○ Voor de hand ligt dat een gemeente in ieder geval de eigen uitvoerende onderdelen verwijsbaar maakt. Zoals stap 1: de ondersteuner sociaal domein (welzijn), WMO- en jeugdconsulenten. ○ Een tweede schil kán zijn dat gecontracteerde aanbieders verwijsbaar worden gemaakt in de maatwerkvoorziening (voor zover zij nog geen eigen aansluiting hebben)			
Koppeling initiatieven/projecten	Vanuit de Regionale Taskforce Wachtlijden GGZ (RTWG) wordt de gemeentelijke aansluiting op ZorgDomein ook als project benoemd. De formulering van dit project onderschrijft het advies van de RTWG en biedt ondersteuning aan de realisatie daarvan.			
Planning	Het project start na goedkeuring van het Uitvoeringsplan in november 2021 door de Stuurgroep.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 0,-	€ 102.000,-	€ 75.000,-	€ 177.000,-

AED-netwerk Oost-Groningen	
Pijler: Gezondheid	
Actielijn: We organiseren bereikbare en toegankelijke zorg	
Nieuw project	
Wat valt er onder dit project?	
In regio Oost-Groningen willen we zorgen voor een dekkend netwerk van AED's in alle gemeenten, en voldoende burgerhulpverleners, waarbij ook geïnvesteerd wordt in het opleiden van burgerhulpverleners en in innovatie. We sluiten hierbij aan bij het toegekende project vanuit het NPG-programma Toukomst.	
Relatie met andere pijlers	
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Het aantal overlevenden na een hartstilstand ligt in de regio zuidoost Groningen lager dan in andere delen van Nederland en onder het landelijk streefcijfer van 25 %. Reanimatie in de eerste zes minuten na een hartstilstand zijn cruciaal. De aanrijtijden voor de ambulance na melding dient maximaal 15 minuten te zijn. Het is mogelijk, dat deze aanrijtijd in een uitgestrekt gebied als Oost-Groningen niet altijd kan worden gehaald. Reanimatie door een gealarmeerde burgerhulpverlener ondersteund met een AED verhoogt de overlevingskans. Een dekkend netwerk van AED's die 24/7 bereikbaar zijn kennen we nog niet in Oost-Groningen. Daarnaast dienen er voldoende burgerhulpverleners opgeleid te worden, en kan de support en nazorg versterkt worden
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	• In fase 1 van het project komen tot een overlevingskans van 25 % na een hartstilstand en het aantal opgeleide en geregistreerde hulpverleners verhogen naar 1 % van het inwonersaantal. Dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde. In fase 2 willen we het aantal burgerhulpverleners ophogen naar 2 %. Met het verhogen van het aantal burgerhulpverleners en 24/7 AED's, kunnen de overlevingskansen toenemen naar 40%. • Dekkend netwerk aan AED's in alle gemeenten • Toereikend aantal burgerhulpverleners • Inzicht in het aantal burgerhulpverleners • Innovaties m.b.t. communicatie tussen meldkamer en burgerhulp • Support en Nazorg burgerhulpverleners Vanuit Stan/ Hartslag nu is een projectvoorstel geschreven, dat goedkeuring (en cofinanciering) heeft van Menzis, Via NPG heeft Burgerhart ook een plan ingediend voor een dekkend aantal AED's. Bekeken moet worden waar beide projectplannen elkaar kunnen versterken en of er overlap is. De kosten betreffen de investeringen die nodig zijn. Voor de structurele nazorg-kosten (onderhoud AED's, nazorg en support, worden met partners afspraken gemaakt. Deze zijn niet per definitie voor gemeenten.
Samenwerkingspartners	• Cardiologie Treant en OZG • Menzis • Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

	• Stan/ HartslagNu is voor het gehele project verantwoordelijk en treedt op als regisserend waar het gebruikmaakt van de inzet van (lokale) partners. Onder partners kunnen onder andere lokale ondernemers, Hartveilig Groningen, RAV (ambulance), de Rijksuniversiteit Groningen, zorgaanbieders en (reanimatie)opleiders worden verstaan. Tevens is samenwerking en afstemming vereist met Burgerhart. • Menzis			
Planning	Na goedkeuring van het Uitvoeringsplan starten we met de voorbereidingen in 2022. Eerst wordt contact gelegd met het Toukomst initiatief BurgerHart Groningen, en hartslag nu/STAN om te kunnen bepalen waar de Regio Deal een aanvulling kan zijn. Het projectplan van Hartslag nu/Stan wordt afgestemd op de planning BurgerHart. De hieronder genoemde kosten zijn gebaseerd op een eerder projectplan van STAN.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 0,-	€ 300.000,-	€ 30.000,-	€ 330.000,-

4.4 WOONOMGEVING

Gebiedsgerichte aanpak	
Pijler: Woonomgeving	
Actielijn: We verbeteren dorpen en wijken gebiedsgericht en gericht op de toekomst	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend project	
Wat valt er onder dit project?	
De gebiedsgerichte aanpak is een strategisch lange termijnplan, een methode om gericht te kunnen ingrijpen in de woningvoorraad. Hiermee kan ook de particuliere woningvoorraad van een casus-gestuurde aanpak veel strategischer worden aangepakt. Wij investeren in deze gebiedsgerichte aanpak, waarbij intensief wordt samengewerkt met de regionale woningcorporaties. Op die manier worden de opgaven in de sociale en particuliere woningvoorraad integraal, regionaal en in samenwerking aangepakt. Binnen de gebiedsgerichte aanpak wordt niet alleen naar de woningvoorraad gekeken; maar wordt breder naar de opgave in de betreffende dorpen en wijken gekeken door ook in te zetten op verbetering van de woonomgeving, sociale programma's en gezondheid, zoals bijvoorbeeld schuldhulpverlening en gezonde leefstijl.	
Relatie met andere pijlers	• Leren • Werk en Inkomen • Gezondheid
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Voor in ieder geval zes wijken of buurten binnen Oost-Groningen wordt een gebiedsplan opgesteld en wordt het transitieplan uitgevoerd (of gestart met de uitvoering als het een lange termijn plan betreft). Wij verbeteren de woonomgeving, de kwaliteit van de woningvoorraad en de toekomstkracht van de wijken en buurten waar we werken. 2022 wordt het jaar van de uitvoering in de gebiedsgerichte aanpakken. De gebiedsplannen zijn/worden afgerond en we gaan aan de slag in de wijken en dorpen. De woningvoorraad wordt aangepakt en de sociale programma's worden uitgerold.
Wat gaan we daarvoor doen?	
Doelen/activiteiten	De ambitie voor 2022 is dus de omslag van planvorming naar uitvoering. Hoewel er ook in 2021 al verschillende projecten zijn uitgevoerd, hebben wij veel last gehad van de Corona pandemie. Daardoor was het moeilijk om de bewoners van onze wijken en dorpen te ontmoeten en samen te werken aan verbetering van hun woning en woonomgeving. Concrete doelen in 2022: - De analyses van de kwaliteit van de woningvoorraad worden omgezet in een aanpak voor verduurzaming en woningverbetering. In 2022 worden 250 huizen geïsoleerd, getransformeerd en verbeterd. - We maken samen met de bewoners een verbeter- en beheerplan voor hun woning. - De (sociale) programma's uit de overige pijlers worden ingezet binnen de gebiedsgerichte aanpakken. Zo ontstaat een breed programma voor zowel de stenen als de mensen. Voorbeelden van activiteiten die in de GGA's samenkomen zijn: - Inzet klantreis voor particuliere woningverbetering en woonlastenverlaging - Inzet verrijkte schooldag in GGA gebieden - Inrichting gezonde en klimaat adaptieve openbare ruimte - Aanpak intergenerationele armoede

	- Inzet van budgetcoach / wooncoach voor verduurzaming en toekomstbestendig maken eigen woning - Inzet financieel instrumentarium voor woningeigenaren met een kleine portemonnee								
Samenwerkingspartners	• Bewoners • Gemeenten (zowel fysieke als sociale domein) • Woningcorporaties • Welzijnsorganisaties • Scholen • Buurtverenigingen / bewonersorganisaties • Lokale ondernemers								
Planning	De eerste twee uitvoeringsprogramma's zijn in 2021 opgeleverd (Veendam Noord-West en Bad Nieuweschans). In deze twee gebieden start de uitvoering. De eerste helft van 2022 worden de uitvoeringsprogramma's voor Vlagtwedde, Stadskanaal Maarsveld en Nieuwe Pekela afgerond en start ook daar de uitvoering. De start van een gebiedsgerichte aanpak in Muntendam wordt nog ingepland.								
Wat mag het kosten?									
Gebiedsgerichte aanpak									
Projectbegroting	<table><tr><th>2021 en eerder</th><th>2022</th><th>Reservering 2023-2024</th><th>Totaal</th></tr><tr><td>€ 1.890.000,-</td><td>€ 2.200.000,-</td><td>€ 2.210.000,-</td><td>€ 6.300.000,-</td></tr></table>	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal	€ 1.890.000,-	€ 2.200.000,-	€ 2.210.000,-	€ 6.300.000,-
2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal						
€ 1.890.000,-	€ 2.200.000,-	€ 2.210.000,-	€ 6.300.000,-						

Klantreis Woonlastenverlaging	
Pijler: Woonomgeving	
Actielijn: We stimuleren en ondersteunen particuliere huiseigenaren bij de energietransitie	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend	
Wat valt er onder dit project?	
Er is bij veel woningeigenaren in Oost-Groningen een gebrek aan investeringsvermogen. Daardoor gaat het energetisch verbeteren van de woningvoorraad hier moeilijker dan in andere delen van Nederland. Door een aanpak die specifiek is gericht op rendabel investeren voor particulieren en door de koppeling te leggen tussen de opgave op de particuliere markt en de verduurzaming door de woningcorporaties, worden woningeigenaren gestimuleerd om zelf in de kwaliteit en duurzaamheid van hun woning te investeren. Naast de positieve milieueffecten van investeren in een duurzame woningvoorraad is ook het verlagen van de woonquote voor inwoners van Oost-Groningen een belangrijke doelstelling bij de energietransitie. 2021 was het jaar van het ontwikkelen van instrumenten binnen de klantreis en het neerzetten van de organisatie. Onder de vlag van Jouwbespaarcoach.com, de naam van onze regionale verduurzamingsaanpak, zijn hier veel stappen in gezet en middelen voor ontwikkeld. In het klantreismodel zijn de fasen bewust worden, interesseren, actieplan en uitvoering ontwikkeld en worden de instrumenten dagelijks ingezet. Een belangrijke stap die in 2021 is gezet, is het ontwikkelen van een financieel instrumentarium om woningeigenaren met een kleine portemonnee mee te kunnen laten doen in de energietransitie.	
Relatie met andere pijlers	Werk en inkomen
Wat willen we bereiken?	
Ambitie	Alle particuliere huiseigenaren in Oost-Groningen krijgen het instrumentarium dat zij nodig hebben bij het verduurzamen van hun woning.

	De uitvoeringsorganisatie van Jouwbespaarcoach.com staat en de instrumenten worden volop ingezet. Het komende jaar 2022 staat in het teken van het verder uitrollen van ons klantreismodel en het verduurzamen van huizen.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	De klantreis is compleet en het doel voor 2021, volledige ontwikkeling van de klantreis, is behaald. 2022 zal vooral in het teken staan van uitvoering, het verbeteren wat we al doen en het vergroten van onze zichtbaarheid. Het wordt het eerste volledige jaar voor Jouwbespaarcoach.com en het jaar waarin voor het eerst grote aantallen woningen worden aangepakt. Voor 2022 staan de volgende kwantitatieve doelen beschreven: - Uitgifte van 10.000 tasjes met energiebesparende middelen; - Uitvoeren van 1.500 energicoachbezoeken; - Uitvoeren van 500 Quick Scans; - Maken van 2.500 Warmtebeelden; - Uitvoeren van zes collectieve inkoopacties; - Uitvoeren van vijf bijeenkomsten; - Uitvoeren van 2 doe-het-zelf acties; - Inzet van 250 sociale kredieten via de budgetcoach; - Inzet van Junior Energicoach bij 6 scholen;			
Samenwerkingspartners	• Energieloket • Gemeenten • Lokale ondernemers • Woningcorporaties • Welzijnsorganisaties • Scholen • RWLP			
Planning	Januari 2022 tot en met december 2023 - uitvoeringsfase			
Wat mag het kosten?				
Jouwbespaarcoach.com				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 1.370.000,-	€ 1.100.000,-	€ 840.000,-	€ 3.310.000,-

Vitale kernen	
Pijler: Woonomgeving	
Actielijn: We investeren in aantrekkelijke dorps- en stadscentra	
Nieuw project/doorlopend project: Doorlopend	
Wat valt er onder dit project?	
Centra in Oost-Groningen staan onder druk. Dat is geen specifiek Oost-Gronings probleem. Toch vraagt het aantrekkelijk houden van de centra in Oost-Groningen extra aandacht. Door het gebrek aan alternatieve invulmogelijkheden is het moeilijk om een businesscase voor het aantrekkelijk houden van de centra sluitend te krijgen. Met de Regio Deal willen wij gemeenten de kans geven om projecten voor het aantrekkelijk houden van de centra mogelijk te maken die zonder deal niet haalbaar zijn. In 2021 is een regeling vastgesteld op basis waarvan gemeenten een aanvraag voor een bijdrage kunnen doen. De eerste aanvraag, van de gemeente Stadskanaal, is in 2021 goedgekeurd.	
Relatie met andere pijlers	Werk en inkomen

Wat willen we bereiken?				
Ambitie	In 2023 zijn met gerichte investeringen, toegespitst op de specifieke situatie per kern, de centra aantrekkelijker en toekomstbestendig gemaakt. De leegstand in de kernwinkelgebieden is niet verder toegenomen en inwoners waarderen hun woon- en leefomgeving beter. Wij verwachten in 2022 meerdere aanvragen van gemeenten te krijgen. De verwachting is dat in 2022 ongeveer driekwart van het totale budget uitgegeven zal zijn. Het programmabureau RWLP kan gemeenten ondersteunen bij het indienen van een aanvraag.			
Wat gaan we daarvoor doen?				
Doelen/activiteiten	De doelstelling voor 2021 was het vaststellen van de regeling voor uitrol van de aanpak vitale kernen. Dat doel is bereikt. Doel voor 2022 is dat er meerdere aanvragen voor de aanpak worden ingediend en gehonoreerd.			
Samenwerkingspartners	• Gemeenten • Lokale ondernemers • Woningcorporaties • RWLP			
Planning	Eind 2022 verwachten wij in 4 van de 6 gemeenten verbeteringsprojecten in de kernen te starten.			
Wat mag het kosten?				
Projectbegroting	2021 en eerder	2022	Reservering 2023-2024	Totaal
	€ 2.250.000,-	€ 980.000,-	€ 0,-	€ 3.230.000,-

5 FINANCIËN

5.1 FINANCIËLE VERDELING REGIO DEAL

Voor de totale Regio Deal Oost-Groningen wordt een begroting gehanteerd van 30 miljoen euro. Onderstaand overzicht toont de verdeling over de pijlers en de actielijnen die we bij het sluiten van de Regio Deal hebben afgesproken.

Pijlers	Totaal per pijler	Actielijnen	Totaal
Leren	€ 5.400.000	Opleidingsniveau verbeteren	€ 4.200.000
		Onderwijsparticipatie verhogen	€ 1.200.000
Werk en inkomen	€ 5.400.000	Stimuleren regionale economie	€ 2.100.000
		Doorstroom reguliere arbeidsmarkt	€ 1.800.000
		Schuldenproblematiek	€ 1.500.000
Gezondheid	€ 5.400.000	Gezonde leefstijl	€ 2.700.000
		Bereikbare zorg	€ 2.700.000
Woonomgeving	€ 12.900.000	Gebiedsgerichte aanpak	€ 6.000.000
		Energietransitie	€ 3.400.000
		Vitale kernen	€ 3.500.000
Overheadkosten (3%)	€ 900.000		€ 900.000
Totaal	€ 30.000.000		€ 30.000.000

5.2 BEGROTING PER PIJLER

Onderstaande overzichten tonen de begroting per pijler (UVP 2020-2021 en UVP 2022).

PIJLER LEREN					
Actielijn/project	Budget per actielijn	UVP t/m 2021	UVP 2022	Reservering 2023-2024	Totaal actielijn
Opleidingsniveau verbeteren	€ 4.210.000	€ 389.000	€ 287.000	€ 3.106.000	€ 3.782.000
<i>Ondersteuningsroute PO/VO</i>		345.000	0		
<i>Ervaringsdeskundige ¹</i>		19.000	52.000		
<i>Impuls praktijkleren ¹</i>		25.000	235.000		
Participatie verhogen	€ 1.210.000	€ 472.000	€ 1.003.000	€ 163.000	€ 1.638.000
<i>Route Rubicon + De Boeg</i>		437.000	328.000		
<i>Sluitende aanpak MBO ¹</i>		35.000	675.000		
Totaal Pijler	€ 5.420.000	€ 861.000	€ 1.290.000	€ 3.269.000	€ 5.420.000

1) In de loop van 2021 is er op dit project akkoord gegeven binnen de stuurgroep op de pijler. Het project stond niet in het UVP 2020/2021. Dit leidt niet tot een overschrijding van het budget van de pijler Leren, het budget is enkel naar voren gehaald. In de jaarrekening 2021 zal dit verantwoord worden.

PIJLER WERK EN INKOMEN					
Actielijn/project	Budget per actielijn	UVP t/m 2021	UVP 2022	Reservering 2023-2024	Totaal actielijn
Versterken reg. economie en werkgelegenheid	€ 2.120.000	€ 840.000	€ 700.275	€ 579.725	€ 2.120.000
<i>Energietransitie verduurzaming</i>		22.500	0		
<i>Economische visie²</i>		20.000	60.000		
<i>Ondernemende jeugd</i>		125.000	106.000		
<i>Duurzame (agro-)innovatie</i>		402.500	99.275		
<i>ICT</i>		175.000	410.000		
<i>Aanbesteding en kwaliteit</i>		95.000	25.000		
Doorstroom reguliere arbeidsmarkt	€ 1.800.000	€ 795.000	€ 298.200	€ 706.800	€ 1.800.000
<i>Werken over de grens</i>		125.000	50.000		
<i>Een werkend arbeidssysteem</i>		670.000	248.200		
Schuldenproblematiek	€ 1.500.000	€ 650.000	€ 350.000	€ 500.000	€ 1.500.000
<i>Intergenerationele armoede</i>		325.000	250.000		
<i>Innovatieve schuldenaanpak</i>		325.000	100.000		
Totaal pijler	€ 5.420.000	€ 2.285.000	€ 1.348.475	€ 1.786.525	€ 5.420.000

2) In de loop van 2021 is er op dit project akkoord gegeven binnen de stuurgroep op de pijler. Het project stond niet in het UVP 2020/2021. Dit leidt niet tot een overschrijding van het budget van de pijler Werk en Inkomen. In de jaarrekening 2021 zal dit verantwoord worden.

PIJLER GEZONDHEID					
Actielijn/project	Budget per actielijn	UVP t/m 2021	UVP 2022	Reservering 2023-2024	Totaal actielijn ³
Gezonde leefstijl	€ 2.710.000	€ 1.400.000	€ 934.400	€ 1.522.600	€ 3.857.000
<i>Verrijkte schooldag</i>		<i>700.000</i>	<i>509.400</i>		
<i>Leefstijlpoli</i>		<i>700.000</i>	<i>0</i>		
<i>Vitalisering ouderen</i>		<i>0</i>	<i>250.000</i>		
<i>Kansrijke start</i>		<i>0</i>	<i>100.000</i>		
<i>JOGG</i>		<i>0</i>	<i>75.000</i>		
<i>Preventie zonder professionals</i>		<i>0</i>	<i>50.000</i>		
Bereikbare en toegankelijke zorg	€ 2.710.000	€ 0	€ 930.000	€ 633.000	€ 1.563.000
<i>Ondersteuner sociaal domein</i>		<i>0</i>	<i>528.000</i>		
<i>Aansluiten zorgdomein</i>		<i>0</i>	<i>102.000</i>		
<i>AED netwerk</i>		<i>0</i>	<i>300.000</i>		
Totaal Pijler	€ 5.420.000	€ 1.400.000	€ 1.864.400	€ 2.155.600	€ 5.420.000

3) In deze begroting zijn ten opzichte van de oorspronkelijke dealtekst enkele verschuivingen tussen de actielijnen opgenomen.

PIJLER WOONOMGEVING					
Actielijn/project	Totaal budget actielijn	UVP t/m 2021	UVP 2022	Reservering 2023-2024	Totaal actielijn
Gebiedsgerichte aanpak	€ 6.300.000	€ 1.890.000	€ 2.200.000	€ 2.210.000	€ 6.300.000
Energietransitie	€ 3.310.000	€ 1.370.000	€ 1.100.000	€ 840.000	€ 3.310.000
Vitale kernen	€ 3.230.000	€ 2.250.000	€ 980.000	€ 0	€ 3.230.000
Totaal Pijler	€ 12.840.000	€ 5.510.000	€ 4.280.000	€ 3.050.000	€ 12.840.000

Totaal					
	Budget per pijler	UVP t/m 2021	UVP 2022	Reservering 2023-2024	Totaal
Pijler Leren	€ 5.420.000	€ 861.000	€ 1.290.000	€ 3.269.000	€ 5.420.000
Pijler Werk en inkomen	€ 5.420.000	€ 2.285.000	€ 1.348.475	€ 1.786.525	€ 5.420.000
Pijler gezondheid	€ 5.420.000	€ 1.400.000	€ 1.864.400	€ 2.155.600	€ 5.420.000
Pijler Woonomgeving	€ 12.840.000	€ 5.510.000	€ 4.280.000	€ 3.050.000	€ 12.840.000
Proceskosten	€ 900.000	€ 225.000	€ 225.000	€ 450.000	€ 900.000
Totaal	€ 30.000.000	€ 10.281.000	€ 9.007.875	€ 10.711.125	€ 30.000.000